

Kriminaalmenetluse lõpetamise määrus

Koostamise kuupäev ja koht:	17.06.2025, Pärnu
Koostaja ametinimetus ja nimi:	abiprokurör Hanna Varik
Ametiasutuse nimi:	Lääne Ringkonnaprokuratuur
Kriminaalasja number:	24267050426
Kuriteo kvalifikatsioon:	KarS § 201 lg 1
Kahtlustatava nimi (isikukood):	XXX (ik xxx)
Kuriteo toimepanemise aeg:	15.01. – 09.02.2024

Lääne Ringkonnaprokuratuur menetleb käesolevat kriminaalasja, milles XXX on esitatud kahtlustus KarS § 201 lg 1 järgi kvalifitseeritava kuriteo toimepanemises, mis seisnes selles, et tema omades ajavahemikul 08.01.2024 kuni 06.05.2024 üldvolitust XXX SEB panga arvelduskontole EE78101XXX ning ligipääsu arvelduskontoga seotud pangakaardile koos PIN-koodidega, võttis Pärnumaal XXX vallas XXX linnas XXX asuvast sularahaautomaadist sularaha välja järgnevalt:

- 15.01.2024 kell 10:57 1000 eurot;
- 03.02.2024 kell 15:46 1000 eurot;
- 04.02.2024 kell 13:10 1000 eurot + SEB teenustasu 3 eurot;
- 05.02.2024 kell 09:57 1000 eurot + SEB teenustasu 3 eurot;
- 05.02.2024 kell 17:03 1000 eurot + SEB teenustasu 3 eurot;
- 05.02.2024 kell 17:05 1000 eurot + SEB teenustasu 3 eurot;
- 05.02.2024 kell 17:07 500 eurot + SEB teenustasu 1,50 eurot;
- 06.02.2024 kell 10:03 1000 eurot + SEB teenustasu 3 eurot;
- 06.02.2024 kell 10:04 1000 eurot + SEB teenustasu 3 eurot;
- 06.02.2024 kell 10:05 1000 eurot + SEB teenustasu 3 eurot;
- 06.02.2024 kell 10:06 500 eurot + SEB teenustasu 1,50 eurot;
- 07.02.2024 kell 16:03 1000 eurot + SEB teenustasu 3 eurot;
- 07.02.2024 kell 16:04 1000 eurot + SEB teenustasu 3 eurot;
- 07.02.2024 kell 16:05 1000 eurot + SEB teenustasu 3 eurot;
- 07.02.2024 kell 16:06 500 eurot + SEB teenustasu 1,50 eurot;
- 09.02.2024 kell 14:54 1000 eurot + SEB teenustasu 3 eurot;
- 09.02.2024 kell 14:55 1000 eurot + SEB teenustasu 3 eurot;
- 09.02.2024 kell 14:56 1000 eurot + SEB teenustasu 3 eurot;
- 09.02.2024 kell 14:57 500 eurot + SEB teenustasu 1,50 eurot.

2024. aasta aprillis tasus XXX XXXle osutatud hooldusteenuste eest kokku 2745,85 eurot ning ülejäänud sularaha pööras ebaseaduslikult enda kasuks, jättes enda kasutusse XXX vara 14 299,14 euro suuruses summas.

KrMS § 202 lg 1 ja lg 2 sätestavad, et kriminaalmenetluse võib lõpetada teise astme kuriteos avaliku menetlushuvi puudumise korral, kui kahtlustatava süü ei ole suur ja kui kahtlustatav on heastanud või asunud heastama kuriteoga tekitatud kahju ja on tasunud kriminaalmenetluse kulud või võtnud endale kohustuse tasuda kulud määratud tähtjaks, nõustunud maksma kindla summa riigituludesse või nõustunud tegema kindla arvu tunde üldkasulikke tööd. Kui kriminaalmenetluse esemeks on teise astme kuritegu, mille eest karistusseadustiku eriosa ei näe karistusena ette vangistuse alammäära või näeb karistusena ette ainult rahalise karistuse, võib käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 sätestatud alustel kriminaalmenetluse lõpetada ja kohustused määrata prokuratuur.

KarS § 201 lg 1 eest ei näe karistusseadustik ette alammäärana vangistust, vaid rahalise karistuse. Sanktsiooni maksimummääraks on kuni kaheaastane vangistus. Seega on XXX esitatud kahtlustuse näol tegemist teise astme kuriteoga.

Prokurör, tutvunud kriminaalasja materjalidega, leiab, et käesoleval juhul esinevad KrMS § 202 lg-tes 1 ja 7 sätestatud eeldused menetluse lõpetamiseks avaliku menetlushuvi puudumise tõttu ja kuna isiku süü ei ole suur.

KrMS § 202 lg 1 raames mõeldakse isiku teosüüd karistusseadustiku mõttes, s.o vaadatakse üksnes konkreetset kuritegu, mitte isikut või tema varasemat käitumist, ning erinevaid preventsioone. Arvesse võetakse isiku panust kuriteo toimepanemisel, tahtluse või ettevaatamatuse astet, tekitatud kahju liiki ja suurust, isiku vanust ja arusaamisvõimet ning seadusandja poolt sätestatud karistust. Kuigi kuriteoga tekitati kannatanule kahju üle 14 000 euro, siis kahtlustatav on selle kahju kannatanule ka täielikult hüvitanud. Nimelt on Pärnu Maakohus XXX määrusega kinnitanud XXX ja XXX vahel sõlmitud kompromissi, milles XXX võttis õigeks XXX hagi ning tasus talle 17 500 eurot. Seega on kahtlustatav kannatanule XXX kahju hüvitanud. Eelnevad kaalutlused ei võimalda teha järeldust, et XXX süü oleks piisavalt suur, et õigustada tema suhtes kohest kriminaalrepressiooni kohaldamist.

Avalik menetlushuvi puudub üldjuhul kuritegude puhul, kus isiku süü ei ole suur, ning on reeglina olemas juhtudel, kus menetluse jätkamine on vajalik üld- või eripreventiivsetest vajadustest lähtuvalt. Eripreventatiivsetest kaalutlustest lähtuvalt on avalik menetlushuvi olemas, kui kriminaalmenetluse lõpetamine ja teo toimepannud isiku karistamisest loobumine võib eeldatavasti tingida tema poolt uute süütegude toimepanemise. Seda tõenäosust on võimalik hinnata lähtuvalt isiku varasemast karistusest, menetluse aluseks oleva teo toimepanemise asjaoludest ja teo iseloomust, s.o kas tegemist on ühekordse või korduva teoaktiga. XXX puhul on tegemist varem kriminaalkorras karistamata isikuga. Samuti ei ole tema suhtes varem kriminaalmenetlust lõpetatud KrMS § 202 või § 203¹ alusel. Samuti ei ole prokuratuuri andmetel XXX suhtes hetkel käimas ühtegi teist kriminaalmenetlust. Seega ei ole kahtlustatava puhul alust arvata, et karistamisest loobumine võib tingida kuritegude toimepanemise jätkamise.

Üldpreventatiivsest aspektist on avalik menetlushuvi olemas eelkõige siis, kui teo toimepanemise viis, valdkond, tagajärjed või samaliigiliste kuritegude suur arv ja ühiskonnaohtlikkus on sellised, et menetluse lõpetamine ja lisakohustuste määramine ei oleks kriminaalpoliitiliselt vastuvõetavad. Sellised kuriteod, milles menetluse lõpetamine ei ole eelduslikult kooskõlas üldpreventatiivsete kaalutlustega, kajastuvad Riigi peaprokuröri 15.03.2022 juhise nr RP-1-2/22/1 (muudetud riigi peaprokuröri 19.12.2024 käskkirjaga nr RP-1-/24/37) punktis 3.2 ja 3.3. Täpsemalt näeb viidatud juhise ette punktis 3.3.7 avaliku menetlushuvi juhul, kui KarS § 201 järgi kvalifitseeritava kuriteo toimepanemisel tekitatud kahju ületab olulise kahju määra, mis KarS § 12¹ p 1 järgi on 4000 eurot. Nagu eelnevalt on välja toodud, siis kuriteoga tekitati küll kannatanule kahju üle 14 000 euro, aga kahtlustatav on selle kahju kannatanule ka täielikult hüvitanud. Avalik menetlushuvi on olemas üldjuhul siis, kui kuritegu on toime pandud elusfääris, mille vastu peab avalikkusel olema eriline usaldus, või isiku karistamine on vajalik õiguskorra kaitsmise huvides või kuriteo tõttu kannatanul puuduvad peale kriminaalmenetluse efektiivsed õiguskaitsevahendid. Sellise juhuga käesoleval juhul tegemist ei ole.

Eeltoodud kaalutlustel puudub prokuröri hinnangul käesoleval juhul avalik menetlushuvi. XXX etteheidetava süüte kriminaalõigusnormidega kaitstava õiguskorra kui üldise väärtusmastaabi riive heastamine ning tema õiguskuulekale käitumisele suunamine on prokuröri arvates võimalik saavutada ka muude vahenditega kui kriminaalkorras karistamisega. Kahtlustatav on näidanud, et suudab õiguskuulekalt käituda ka ilma karistusõiguslike meetmete rakendamiseta ning puudub alus

arvata, et ta jätkab edaspidi kuritegude toimepanemist, mistõttu tema kriminaalkorras karistamine ei teeniks eripreventiivset eesmärki ega oleks vajalik ka õiguskorra kaitsmise huvides.

XXX on andnud nõusoleku kriminaalmenetluse lõpetamiseks ning lubanud täita talle määratud kohustuse.

Seega, kuna tegemist on teise astme kuriteoga, isiku süü ei ole suur ja menetluse jätkamiseks puudub avalik menetlushuvi ning kahtlustatav on hüvitanud kuriteoga tekitatud kahju, siis prokurör leiab, et on olemas alused kriminaalmenetluse lõpetamiseks XXX suhtes KrMS § 202 sätteid kohaldades.

Juhindudes KrMS §-dest 202 lg 1, 7 ja 206, abiprokurör määras:

1. Lõpetada kriminaalasjas nr 24267050426 menetlus.
2. Määratud kohustuse liik:

Kohustada XXX:

- maksuma riigituludesse 450 (nelisada viiskümmend) eurot. Tähtajaks määrata 5 (viis) kuud, s.o viimase täitmise tähtpäeva on 17.11.2025 (k.a).

Kui isik ei täida määratud tähtaja jooksul talle pandud kohustust, võib prokuratuur kriminaalmenetluse määrusega uuendada.

3. KrMS 4. peatükis loetletud tõkendite ja muude kriminaalmenetluse tagamise vahendite tühistamine: ei kohaldatud.
4. Asitõendid või äravõetud või konfiskeerimisele kuuluvad objektid: puuduvad.
5. KrMS § 206 lõike 2¹ alusel teavitada kriminaalmenetluse lõpetamisest Eesti Kohtuekspertiisi Instituuti ja kustutada ABIS-st ja RSBR-st järgmised andmed: andmeid ei kogutud.
6. Kriminaalmenetluse kulud: puuduvad.
7. Vastavalt KrMS § 206 lõikele 2 tuleb kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia viivitamata saata: kahtlustatavale XXX ning tema kaitsjale XXX ja kannatanu esindajale XXX.
8. Kannatanul on õigus vastavalt KrMS § 206 lõikele 3 tutvuda kriminaaltoimikuga kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia saamisest alates kümne päeva jooksul menetluse lõpetanud prokuratuuris. Kui füüsilisest isikust kannatanu ei valda eesti keelt, võib ta kümne päeva jooksul taotleda kriminaalmenetluse lõpetamise määruse sisust arusaamiseks selle teksti tõlkimist emakeelde või keelde, mida ta valdab.
9. Vastavalt KrMS § 207 lõigetele 2 ja 3 võib kannatanu põhistatud kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia saamisest alates kümne päeva jooksul esitada kaebuse Riigiprokuratuurile, mille asukoht on Wismari 7, Tallinn 15188.

Hanna Varik
abiprokurör

Kui isik, kelle suhtes on kriminaalmenetlus lõpetatud KrMS § 202 kohaselt, ei täida talle pandud kohustusi, uuendab prokurör kriminaalmenetluse.

Allkirjaga kinnitan, et olen kriminaalasja lõpetamisega nõus, olen kriminaalmenetluse lõpetamise määruse kätte saanud, mulle on selgitatud kohustuste mittetäitmise tagajärgi ning olen kohustustega nõus: _____

(nimi, kuupäev, allkiri)